

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA W EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 16 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W PRZEMYŚLU

Spis treści:

Wprowadzenie

- I. Zadania szkoły w zakresie edukacji wczesnoszkolnej.
- II. Wymagania ogólne edukacji wczesnoszkolnej w odniesieniu do czterech obszarów rozwojowych dziecka: fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego.
- III. Cele edukacyjne i wychowawcze (opracowane w oparciu o nową podstawę programową):
 1. Nadrzędne cele kształcenia i wychowania na etapie edukacji wczesnoszkolnej.
 2. Cele szczegółowe kształcenia i wychowania (na koniec I etapu edukacyjnego), opisane w formie osiągniętych efektów, w odniesieniu do dyscyplin naukowych:
 - edukacji polonistycznej
 - edukacji matematycznej
 - edukacji społecznej
 - edukacji przyrodniczej
 - edukacji plastycznej
 - edukacji technicznej
 - edukacji informatycznej
 - edukacji muzycznej
 - wychowanie fizyczne
 - edukacja językowa – język obcy nowożytny.

Elementy przedmiotowego systemu oceniania

- I. Cele oceniania w edukacji wczesnoszkolnej.
- II. Narzędzia oceniania umiejętności uczniów i sposoby dokumentowania ich osiągnięć:
 1. Narzędzia oceniania w edukacji wczesnoszkolnej.
 2. Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów.
- III. Ocenianie bieżące umiejętności uczniów w edukacji wczesnoszkolnej:
 1. Formy oceniania bieżącego umiejętności uczniów (symbole cyfrowe, literowe, znaki, skróty).
 2. Kryteria oceniania bieżącego za pomocą ocen cyfrowych z poszczególnych edukacji (załączniki nr 1, 2 i 3 – dla klasy I, II i III).
- IV. Ocenianie bieżące umiejętności uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się lub deficytami rozwojowymi:
 1. Kryteria oceniania bieżącego uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się lub deficytami rozwojowymi za pomocą ocen cyfrowych z poszczególnych edukacji (załączniki nr 4, 5 i 6 – dla klasy I, II i III).
 2. Dodatkowe kryteria brane pod uwagę przy ocenianiu bieżącym uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się lub deficytami rozwojowymi.
 3. Co nie podlega ocenianiu.
- V. Bieżąca obserwacja i ocena zachowania uczniów:
 1. Formy oceniania bieżącego zachowania uczniów (symbole).
 2. Kryteria ocen z zachowania uczniów dla klas I-III.
- VI. Ocenianie śródroczne i roczne w edukacji wczesnoszkolnej:

1. Funkcje oceny opisowej w edukacji wczesnoszkolnej.
2. Adresaci oceny opisowej.
 - ocena opisowa śródroczna wystawiana jest po I semestrze nauki
 - informuje o efektach edukacyjnych ucznia i jego zachowaniu
 - gromadzona jest w dzienniku elektronicznym przy ocenach z zachowania.
3. Ocena opisowa końcoworoczna:
 - wystawiana jest na zakończenie roku szkolnego i przedstawiana w formie osiągnięć ucznia na świadectwie szkolnym
 - informuje o efektach edukacyjnych ucznia i jego zachowaniu.

I. Zadania szkoły w zakresie edukacji wczesnoszkolnej:

1. Wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka przez organizowanie sytuacji edukacyjnych umożliwiających eksperymentowanie i nabywanie doświadczeń oraz poznawanie polisensoryczne, **stymulujących jego rozwój we wszystkich obszarach: fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym.**
2. Zapewnienie prawidłowej organizacji zabawy, nauki i odpoczynku dla uzyskania ciągłości procesów adaptacyjnych w odniesieniu do wszystkich dzieci, w tym rozwijających się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony.
3. Wspieranie aktywności dziecka, kształtującej umiejętność korzystania z rozwijających się umysłowych procesów poznawczych, niezbędnych do tworzenia własnych wzorów zabawy, nauki i odpoczynku.
4. Wspieranie rozwoju mechanizmów uczenia się dziecka, prowadzących do osiągnięcia przez nie kompetencji samodzielnego uczenia się.
5. Wybór (lub opracowanie) programu nauczania opartego na treściach adekwatnych do poziomu rozwoju dzieci, ich możliwości percepcyjnych, wyobrażeń i rozumowania oraz uwzględniającego potrzeby i możliwości uczniów rozwijających się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony.
6. Planowa realizacja programu nauczania szanująca godność uczniów, ich naturalne indywidualne tempo rozwoju, wspierająca indywidualność, oryginalność, wzmacniająca poczucie wartości, zaspokajająca potrzebę poczucia sensu aktywności własnej i współdziałania w grupie.
7. Zapewnienie dostępu do wartościowych, w kontekście rozwoju ucznia źródeł informacji i nowoczesnych technologii.
8. Organizowanie zajęć:
 - a) dostosowanych do intelektualnych potrzeb i oczekiwań rozwojowych dzieci, wywołujących zaciekawienie i radość z odkrywania wiedzy, rozumienia emocji, uczuć własnych i innych osób, sprzyjających utrzymaniu zdrowia psychicznego. Fizycznego i społecznego,
 - b) umożliwiających nabywanie doświadczeń poprzez zabawę, wykonywanie eksperymentów naukowych, przeprowadzanie badań, rozwiązywanie problemów w zakresie adekwatnym do indywidualnych możliwości i potrzeb rozwojowych każdego dziecka,
 - c) wspierających aktywność dziecka, rozwijających nawyki i zachowania adekwatne do poznawanych wartości: bezpieczeństwo własne i grupy, sprawność fizyczna, zaradność, samodzielność, odpowiedzialność i poczucie obowiązku,
 - d) umożliwiających poznanie wartości i norm społecznych, których źródłem jest rodzina, społeczność lokalna i regionalna, naród, oraz rozwijanie zachowań wynikających z tych wartości
 - e) wspierających poznanie kultury narodowej, odbiór sztuki i potrzebę jej współtworzenia,
 - f) wspierających dostrzeganie środowiska przyrodniczego i jego eksplorację, możliwość poznania wartości i wzajemnych powiązań składników środowiska przyrodniczego, poznanie wartości i norm, których źródłem jest zdrowy ekosystem, oraz zachowań wynikających z tych wartości, a także odkrycia przez dziecko siebie jako istotnego integralnego podmiotu tego środowiska,
 - g) umożliwiających zaspokojenie potrzeb poznawania kultur innych narodów, sztuki, a także zabawa i zwyczajów dzieci innych narodowości.

9. Wspieranie rozwoju mechanizmów uczenia się dziecka, prowadzące do osiągnięcia przez nie umiejętności samodzielnego uczenia się.

II. Wymagania ogólne edukacji wczesnoszkolnej w odniesieniu do czterech obszarów rozwojowych dziecka: fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego:

1. W zakresie fizycznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- sprawności motoryczne i sensoryczne tworzące umiejętność skutecznego działania i komunikacji,
- świadomość zdrowotną w zakresie higieny, pielęgnacji ciała, odżywiania się i trybu życia,
- umiejętność wykorzystania własnej aktywności ruchowej w różnych sferach działalności człowieka: zdrowotnej, sportowej, obronnej, rekreacyjnej i artystycznej,
- umiejętność respektowania przepisów gier, zabaw zespołowych i przepisów poruszania się w miejscach publicznych,
- umiejętność organizacji bezpiecznych zabaw i gier ruchowych.

2. W zakresie emocjonalnego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich,
- umiejętność rozpoznawania i rozumienia emocji i uczuć innych osób, potrzebę tworzenia relacji,
- umiejętność przedstawiania swych emocji i uczuć przy pomocy prostej wypowiedzi ustnej lub pisemnej, różnorodnych artystycznych form wyrazu,
- świadomość przeżywanych emocji i umiejętność panowania nad nimi oraz wyrażania ich w sposób umożliwiający współdziałanie w grupie oraz adaptację w nowej grupie,
- umiejętność odczuwania więzi uczuciowej i potrzebę jej budowania, w tym więzi z rodziną, społecznością szkoły i wspólnotą narodową,
- umiejętność rozumienia odczuć zwierząt, wyrażania tych stanów za pomocą wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz różnorodnych artystycznych form wyrazu.

3. W zakresie społecznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- świadomość wartości uznanych przez środowisko domowe, szkolne, lokalne i narodowe, potrzebę aktywności społecznej opartej o te wartości,
- umiejętność nazywania poznanych wartości, oceny postępowania innych ludzi, odwoływania się w ocenie do przyjętych zasad i wartości,
- potrzebę i umiejętność identyfikowania się z grupami społecznymi, które dziecko reprezentuje, nazywania tych grup i ich charakterystycznych cech,
- umiejętność przyjmowania konsekwencji swojego postępowania,
- umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach,
- umiejętność samodzielnego wyrażania swoich oczekiwań i potrzeb społecznych,
- umiejętność obdarzania szacunkiem rówieśników i osoby dorosłe, w tym starsze oraz okazywania go za pomocą prostych form wyrazu oraz stosownego zachowania,
- umiejętność samodzielnej organizacji czasu przeznaczonego na odpoczynek indywidualny i w grupie,
- umiejętność dbania o bezpieczeństwo własne i innych uczestników grupy, w tym bezpieczeństwo związane z komunikacją za pomocą nowych technologii oraz bezpieczeństwo uczestnictwa w ruchu drogowym.

4. W zakresie poznawczego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia,
- umiejętność poprawnego posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie, pozwalającą na samodzielną aktywność, komunikację i efektywną naukę,
- umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym samodzielne korzystanie z niej

w różnych sytuacjach życiowych, w tym kontynuowanie nauki na kolejnym etapie edukacyjnym i rozwijania swoich zainteresowań,

- umiejętność rozumienia i używania prostych komunikatów w języku obcym,
- umiejętność rozumienia podstawowych pojęć i działań matematycznych, samodzielne korzystanie z nich w różnych sytuacjach życiowych, wstępnej matematyzacji wraz z opisem tych czynności: słowami, obrazem, symbolem,
- umiejętność stawiania pytań, dostrzegania problemów, zbierania informacji potrzebnych do ich rozwiązania, planowania i organizacji działania, a także rozwiązywania problemów,
- umiejętność czytania prostych tekstów matematycznych, np. zadań tekstowych, łamigłówek, zagadek, symboli,
- umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych, społecznych i gospodarczych, wykonywania eksperymentów i doświadczeń, a także umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń,
- umiejętność rozumienia zależności pomiędzy składnikami środowiska przyrodniczego,
- umiejętność rozumienia legend, faktów historycznych, tradycji, elementów kultury materialnej i duchowej oraz pojęć i symboli z nimi związanych, takich jak: rodzina, dom, naród, ojczyzna, kraj,
- umiejętność uczestnictwa w kulturze oraz wyrażania swych spostrzeżeń i przeżyć za pomocą plastycznych, muzycznych i technicznych środków wyrazu, a także przy użyciu nowoczesnych technologii,
- umiejętność samodzielnej eksploracji świata, rozwiązywania problemów i stosowania nabytych umiejętności w nowych sytuacjach życiowych.

III. Cele edukacyjne i wychowawcze (opracowane w oparciu o nową podstawę programową):

Nadrzędnym celem kształcenia i wychowania na etapie edukacji wczesnoszkolnej jest wspieranie całościowego rozwoju dziecka.

Proces wychowania i kształcenia w klasach I-III ma umożliwić dziecku:

- odkrywanie własnych możliwości,
- odkrywanie sensu działania,
- gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna,
- zaspokojenie naturalnych potrzeb rozwojowych ucznia,
- rozwijanie procesu budowania indywidualnej wiedzy,
- bezpieczne przechodzenie z wieku dziecięcego do okresu dorastania.

W efekcie takiego wsparcia uczeń ma osiągnąć dojrzałość do podjęcia nauki na II etapie edukacyjnym.

**Cele szczegółowe kształcenia i wychowania w edukacji wczesnoszkolnej
(na koniec I etapu edukacyjnego),
opisane w formie osiągniętych efektów, w odniesieniu do dyscyplin naukowych:**

I. Edukacja polonistyczna

1. Osiągnięcia w zakresie słuchania

Uczeń:

- 1) słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia, okazuje szacunek wypowiadającej się osobie,
- 2) wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku

- rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi,
- 3) słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniowi inne osoby,
 - 4) słucha uważnie wypowiedzi osób podczas uroczystości, koncertów, przedstawień, świąt narodowych i innych zdarzeń kulturalnych; przejawia zachowanie adekwatne do sytuacji; słucha tekstów interpretowanych artystycznie, szuka własnych wzorców poprawnej artykulacji i interpretacji słownej w języku ojczystym,
 - 5) słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedziania się, szczególnie w momencie wskazywania tej potrzeby przez drugą osobę.

2. Osiągnięcia w zakresie mówienia

Uczeń:

- 1) wypowiada się płynnie, wyraziście, stosując adekwatne do sytuacji techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji, tempa i siły głosu,
- 2) formułuje pytania dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia,
- 3) wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym,
- 4) porządkuje swoją wypowiedź, poprawia w niej błędy, omawia treść przeczytanych tekstów i ilustracji; nadaje znaczenie i tytuł obrazom, a także fragmentom tekstów,
- 5) układa w formie ustnej opowiadanie oraz składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy,
- 6) recytuje wiersze oraz wygłasza z pamięci krótkie teksty prozatorskie,
- 7) dobiera stosowną formę komunikacji werbalnej i własnego zachowania, wyrażającą empatię i szacunek do rozmówcy,
- 8) wykonuje eksperymenty językowe, nadaje znaczenie czynnościom doświadczeniom, tworząc charakterystyczne dla siebie formy wypowiedzi.

3. Osiągnięcia w zakresie czytania

Uczeń:

- 1) czyta płynnie, poprawnie i wyraziście na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w toku zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych,
- 2) czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszycie oraz teksty drukowane,
- 3) wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, ustala kolejność zdarzeń, ich wzajemną zależność, odróżnia zdarzenia istotne od mniej istotnych, postacie główne i drugorzędne; wskazuje cechy i ocenia bohaterów, uzasadnia swą ocenę, wskazuje wydarzenie zmieniające postępowanie bohatera, określa nastrój w utworze, odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości; byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych,
- 4) wyszukuje w tekstach fragmenty według niego najpiękniejsze, najważniejsze, trudne do zrozumienia lub określone przez nauczyciela,
- 5) eksperymentuje, przekształca tekst, układa opowiadania twórcze, np. dalsze losy bohatera, komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji lub przeczytanego fragmentu utworu,
- 6) wyróżnia w czytanych utworach literackich dialog, opowiadanie, opis,
- 7) czyta samodzielnie wybrane książki.

4. Osiągnięcia w zakresie pisania

Uczeń:

- 1) pisze odręcznie, czytelnie, płynnie, zdania i tekst ciągły, w jednej linii, rozmieszcza właściwie tekst ciągły na stronie zeszytu, sprawdza i poprawia napisany tekst,
- 2) układa i zapisuje opowiadanie złożone z 6–10 poprawnych wypowiedzeń w ramach zagadnień opracowanych podczas zajęć; opisuje np. osobę, przedmiot, element świata przyrody na podstawie własnych obserwacji lub lektury,

- 3) pisze notatkę, życzenie, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, list; zapisuje adres nadawcy i odbiorcy; pisze krótkie teksty, wykorzystując aplikacje komputerowe;
- 4) pisze z pamięci i ze słuchu; przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć,
- 5) stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu, zapisuje poznane i najczęściej stosowane skróty,
- 6) porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej według pierwszej i drugiej litery,
- 7) zapisuje poprawnie liczebniki oraz wybrane, poznane w trakcie zajęć pojęcia dotyczące różnych dyscyplin naukowych,
- 8) stosuje poprawną wielkość liter w zapisie tytułów utworów, książek, poznanych nazw geograficznych, imion i nazwisk,
- 9) układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności, układa i zapisuje plan wypowiedzi.

5. Osiągnięcia w zakresie kształcenia językowego

Uczeń:

- 1) wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski,
- 2) rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych,
- 3) przekształca zdania oznajmujące w pytania i odwrotnie oraz zdania pojedyncze w złożone,
- 4) rozróżnia rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki i stosuje je w poprawnej formie,
- 5) rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym, wyrazy pokrewne i o znaczeniu bliskoznacznym,
- 6) łączy wyrazy w wypowiedzenia i poprawnie formułuje zdanie pojedyncze i zdanie złożone,
- 7) odróżnia i nazywa utwory wierszowane od pisanych prozą, określa, który tekst jest notatką, zagadką, listem, życzeniem, podziękowaniem, ogłoszeniem, opowiadaniem, opisem, listem.

6. Osiągnięcia w zakresie samokształcenia

Uczeń:

- 1) podejmuje próby zapisu nowych, samodzielnie poznanych wyrazów i sprawdza poprawność ich zapisu, korzystając ze słownika ortograficznego,
- 2) korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii czy zasobów Internetu i rozwija swoje zainteresowania,
- 3) wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

II. Edukacja matematyczna

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych

Uczeń:

- 1) określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie w przestrzeni; określa i prezentuje kierunek ruchu przedmiotów oraz osób; określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu (także przedstawionej na fotografii czy obrazku),
- 2) porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej, np. długości czy masy; dokonuje klasyfikacji przedmiotów,
- 3) posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos.

2. Osiągnięcia w zakresie rozumienia liczb i ich własności

Uczeń:

- 1) liczy (w przód i wstecz) od podanej liczby po 1, po 2, po 10 itp.,
- 2) odczytuje i zapisuje, za pomocą cyfr, liczby od zera do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona (np. 1 500, 10 000, 800 000),
- 3) wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, setki itd., określa kolejność, posługując się liczbą porządkową,
- 4) porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie; rozumie sformułowania typu: liczba o 7 większa, liczba o 10 mniejsza; stosuje znaki: $<$, $=$, $>$.

3. Osiągnięcia w zakresie posługiwania się liczbami

Uczeń:

- 1) wyjaśnia istotę działań matematycznych – dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia oraz związki między nimi; korzysta intuicyjnie z własności działań,
- 2) dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 i 100 (w prostszych przykładach),
- 3) mnoży i dzieli w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia; mnoży w pamięci przez 10 liczby mniejsze od 20; rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko); stosuje własne strategie, wykonując obliczenia; posługuje się znakiem równości i znakami czterech podstawowych działań,
- 4) dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe, zapisując w razie potrzeby częściowe wyniki działań lub, wykonując działania w pamięci, od razu podaje wynik; oblicza sumy i różnice większych liczb w prostych przykładach typu: $250 + 50$, $180 - 30$; mnoży liczby dwucyfrowe przez 2, zapisując, jeśli ma taką potrzebę, częściowe wyniki działań; przy obliczeniach stosuje własne strategie.

4. Osiągnięcia w zakresie czytania tekstów matematycznych

Uczeń:

- 1) analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe proste i wybrane złożone; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób,
- 2) układa zadania i je rozwiązuje, tworzy łamigłówki matematyczne, wykorzystując w tym procesie własną aktywność artystyczną, techniczną, konstrukcyjną; wybrane działania realizuje za pomocą prostych aplikacji komputerowych.

5. Osiągnięcia w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych

Uczeń:

- 1) rozpoznaje – w naturalnym otoczeniu (w tym na ścianach figur przestrzennych) i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce odcinki i łamane; rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty), wykorzystując siatkę kwadratową,
- 2) mierzy długości odcinków, boków figur geometrycznych itp.; podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości: centymetr, metr, milimetr; wyjaśnia związki między jednostkami długości; posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi; wyjaśnia pojęcie kilometr,
- 3) mierzy obwody różnych figur za pomocą narzędzi pomiarowych, także w kontekstach z życia codziennego; oblicza obwód trójkąta i prostokąta (w tym także kwadratu) o danych bokach,
- 4) dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu dziecka.

6. Osiągnięcia w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji

Uczeń:

- 1) klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy; dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku dziecka,
- 2) dzieli na dwie i cztery równe części, np. kartkę papieru, czekoladę; używa pojęć: połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć,
- 3) wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej,
- 4) odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostkami czasu: doba, godzina, minuta, sekunda; posługuje się stoperem, aplikacjami telefonu, tabletu, komputera; zapisuje daty np. swojego urodzenia lub datę bieżącą; posługuje się kalendarzem, odczytuje oraz zapisuje znaki rzymskie co najmniej do XII,
- 5) mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją,
- 6) dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych,
- 7) waży; używa określeń: kilogram, dekagram, gram, tona; zna zależności między tymi jednostkami; odmierza płyny; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra,
- 8) wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne,
- 9) wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

III. Edukacja społeczna

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego

Uczeń:

- 1) identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach,
- 2) wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu,
- 3) przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad,
- 4) ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, zadośćuczynienie, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, przepraszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne,
- 5) przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres, adres szkoły, zawód i miejsce pracy rodziców; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób; jest powściągliwy w używaniu takich danych w sytuacjach nowych i wirtualnych,
- 6) rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne, a także inne narodowości,
- 7) opowiada ciekawostki historyczne dotyczące regionu, kraju, wyróżniając w nich postaci

- fikcyjne i realne,
- 8) stosuje pojęcia: porozumienie, umowa; uczestniczy w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie, w szkole; wymienia przykłady powstałych w efekcie porozumień i umów grup społecznych, np. stowarzyszenia pomocy chorym i niepełnosprawnym dzieciom, organizacje ekologiczne, a także stowarzyszenia dużych grup społecznych, jak miasta i państwa czy Unia Europejska,
 - 9) szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach,
 - 10) wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu i komunikuje się za pomocą nowych technologii.

2. Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym

Uczeń:

- 1) opowiada o legendarnym powstaniu państwa polskiego, wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych, przedstawia wybrane legendy dotyczące regionu, w którym mieszka lub inne,
- 2) rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy, mundur wojskowy, wybrane stroje ludowe, np. związane z regionem Polski, w którym mieszka,
- 3) uczestniczy w świątach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej; wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.,
- 4) rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowości, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie „patron”, wymienia imiona i nazwiska, np. pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta Polski, wymienia nazwę pierwszej stolicy Polski,
- 5) wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich,
- 6) opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka, jest świadomy, że stosuje w swej aktywności ten dorobek, np. cyfry arabskie i rzymskie, papier, mydło, instrumenty muzyczne itp.,
- 7) opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postaci i prezentuje informacje o wielkich Polakach: królowa Jadwiga, król Stefan Batory, astronom Mikołaj Kopernik, noblistka Maria Skłodowska-Curie, alpinistka Wanda Rutkiewicz, papież Jan Paweł II, nauczycielka – cichociemna gen. Elżbieta Zawacka.

IV. Edukacja przyrodnicza

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego

Uczeń:

- 1) rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną,
- 2) rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, jezioro, rzeka, morze, pole, staw, las, las gospodarczy; określa składowe i funkcje ekosystemu na wybranym przykładzie, np. las, warstwy lasu, polany, torfowiska, martwe drzewo w lesie,
- 3) rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym,
- 4) odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia,
- 5) prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi, hodowlanymi i innymi,
- 6) planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych, tworzy notatki z obserwacji, wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego,

- 7) chroni przyrodę, wskazuje wybrane miejsca ochrony przyrody oraz parkinardowe, pomniki przyrody w najbliższym otoczeniu – miejscowości, regionie, segreguje odpady i ma świadomość przyczyn i skutków takiego postępowania.

2. Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku

Uczeń:

- 1) przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz czy leśnik, a ponadto rozumie istotę prac w służbach mundurowych i medycznych,
- 3) posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat –wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej,
- 3) posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia,
- 4) dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia,
- 5) reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub innej osoby,
- 6) wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych; ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze,
- 7) przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia,
- 8) ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. Internet,
- 9) rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego,
- 10) stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństwa oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku,
- 11) ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach,
- 12) ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej, publicznej; sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi,
- 13) stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami,
- 14) ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na zdrowie człowieka,
- 15) ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka.

3. Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej

Uczeń:

- 1) określa położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz okolicy, opisuje charakterystyczne formy terenu, składniki przyrody, charakterystyczne miejsca, np. miejsca pamięci narodowej, najważniejsze zakłady pracy, w tym ważniejsze przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe, interesujące zabytki, pomniki, tereny rekreacyjne, parki krajobrazowe, parki narodowe,
- 2) wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, główne miasta, rzeki, nazwy krain geograficznych,

- 4) czyta proste plany, wskazuje kierunki główne na mapie, odczytuje podstawowe znaki kartograficzne map, z których korzysta; za pomocą komputera, wpisując poprawnie adres, wyznacza np. trasę przejazdu rowerem,
- 5) wymienia nazwę stolicy Polski i charakterystyczne obiekty, wyjaśnia znaczenie stolicy dla całego kraju, wskazuje na mapie jej położenie,
- 6) przedstawia charakterystyczne dla Polski dyscypliny sportowe, gospodarcze lub inne np. artystyczną działalność człowieka, w której Polska odnosi sukcesy lub z niej słynie,
- 6) wyznacza kierunki główne w terenie na podstawie cienia, określa, z którego kierunku wieje wiatr, rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów,
- 7) przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym.

V. Edukacja plastyczna

1. Osiągnięcia w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń

Uczeń:

- 1) wyróżnia w obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, na fotografiach:
 - a) kształty obiektów – nadaje im nazwę i znaczenie, podaje części składowe,
 - b) wielkości i proporcje, położenie obiektów i elementów złożonych, różnice i podobieństwa w wyglądzie tego samego przedmiotu w zależności od położenia i zmiany stanowiska osoby patrzącej na obiekt,
 - c) barwę, walor różnych barw, różnice walorowe w zakresie jednej barwy, fakturę,
 - d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci, typu budowy; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się,
- 3) określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (mozaiki na dywanie, rytmy na przedmiotach użytkowych), otwarte (chmury, papiery ozdobne, pościel, firany), kompozycje o budowie symetrycznej.

2. Osiągnięcia w zakresie działalności ekspresji twórczej

Uczeń:

- 1) rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykami (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem,
- 2) maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli,
- 3) wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp.,
- 4) modeluje (lepi i konstruuje) z gliny, modeliny, plasteliny, mas papierowych i innych, zarówno z materiałów naturalnych i przemysłowych,
- 5) powiela za pomocą kalki, tuszu, farby, stempla wykonanego, np. z korka i innych tworzyw, a także przy pomocy prostych programów komputerowych,
- 6) wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej i naukowej,
- 7) wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie),
- 8) ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką; korzysta z narzędzi multimedialnych,
- 9) tworzy przy użyciu prostej aplikacji komputerowej, np. plakaty, ulotki i inne wytwory.

3. Osiągnięcia w zakresie recepcji sztuk plastycznych

Uczeń:

- 1) nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę, w tym dziedziny sztuki

- użytkowej, np. meblarstwo, tkactwo, ceramikę, hafciarstwo, architekturę, grafikę komputerową,
- 2) rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych: pejzaż, portret, scena rodzajowa; nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów: malarzy, rzeźbiarzy, architektów z regionu swego pochodzenia lub innych,
 - 3) wyjaśnia pojęcia: oryginał czy kopia obrazu lub rzeźby; miniatura obrazu lub rzeźby; reprodukcja itp.; wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.

VI. Edukacja techniczna

1. Osiągnięcia w zakresie organizacji pracy

Uczeń:

- 1) planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te projekty/prace współdziała w grupie,
- 2) wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa,
- 3) ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń,
- 4) organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa, z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.

2. Osiągnięcia w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania

Uczeń:

- 1) odczytuje podstawowe informacje techniczne i stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiału, narzędzi, urządzenia zgodnie z instrukcją, w tym multimedialną,
- 2) wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne:
 - a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, wiązanie, szycie lub zszywanie zszywkami, sklejanie taśmą itp.,
 - b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną,
 - c) bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami, modele kartonowe nacinane,
 - d) z wykorzystaniem prądu elektrycznego: lampion, dekoracja świąteczna,
- 3) stosuje poznaną technologię przy wykonywaniu przedmiotów użytkowych lub montowaniu wybranych modeli urządzeń technicznych,
- 4) wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.

3. Osiągnięcia w zakresie stosowania narzędzi i obsługi urządzeń technicznych

Uczeń:

- 1) wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole,
- 2) posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi, urządzeniami z gospodarstwa domowego, a także urządzeniami dostępnymi w szkole.

VII. Edukacja informatyczna

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów

Uczeń:

- 1) układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności,
- 2) tworzy polecenie lub sekwencje poleceń dla określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu,
- 3) rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.

2. Osiągnięcia w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych

Uczeń:

- 1) programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami, pojedyncze polecenia, a także ich sekwencje sterujące obiektem na ekranie komputera bądź innego urządzenia cyfrowego,
- 2) tworzy proste rysunki, dokumenty tekstowe, łącząc tekst z grafiką, np. zaproszenia, dyplomy, ulotki, ogłoszenia; powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne i tekstowe – doskonali przy tym umiejętności pisania, czytania, rachowania i prezentowania swoich pomysłów,
- 3) zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.

3. Osiągnięcia w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi

Uczeń:

- 1) posługuje się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym oraz urządzeniami zewnętrznymi przy wykonywaniu zadania,
- 2) kojarzy działanie komputera lub innego urządzenia cyfrowego z efektami pracy z oprogramowaniem,
- 3) korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych.

4. Osiągnięcia w zakresie rozwijania kompetencji społecznych

Uczeń:

- 1) współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię,
- 2) wykorzystuje możliwości technologii do komunikowania się w procesie uczenia się.

5. Osiągnięcia w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa

Uczeń:

- 1) posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami,
- 2) rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet,
- 3) przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób i związanych z bezpieczeństwem w Internecie.

VIII. Edukacja muzyczna

1. Osiągnięcia w zakresie słuchania muzyki

Uczeń:

- 1) słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje,
- 2) słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, pstrykanie, tupanie, uderzanie o uda itp. oraz z towarzyszeniem prostych opracowań instrumentalnych,
- 3) reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych,
- 4) odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośnie, głosy ludzkie: sopran, bas; odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne,
- 5) rozróżnia muzykę wykonywaną przez solistę, chór, orkiestrę,
- 6) rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową,
- 7) słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych.

2. Osiągnięcia w zakresie ekspresji muzycznej

Uczeń:

- 1) śpiewa różne zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt,
- 2) nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt w tym świąt narodowych,
- 3) śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla tradycji i zwyczajów polskich, kilka utworów patriotycznych i historycznych,
- 4) śpiewa dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech, przy zachowaniu naturalnej skali głosu,
- 5) rozpoznaje i śpiewa hymn Polski,
- 6) śpiewa kilka wybranych krótkich piosenek w języku obcym.

3. Osiągnięcia w zakresie improwizacji ruchowej, rytmiki i tańca

Uczeń:

- 1) przedstawia ruchem treść muzyczną (np. dynamikę, nastrój, wysokość dźwięku, tempo, artykulację) oraz treść pozamuzyczną (np. fabułę, odczucia, przekład znaczeniowy słów),
- 2) interpretuje ruchem schematy rytmiczne,
- 3) tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowanymi i rytmizowanymi tekstami,
- 4) wykonuje pąsy,
- 5) porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych, z rekwizytem, bez rekwizytu do muzyki i przy muzyce,
- 6) tworzy sekwencje i układy poruszania się do ulubionych przez siebie utworów muzycznych, wykorzystuje je do animacji i zabawy w grupie,
- 7) tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (w tym integracyjnych, ludowych polskich oraz innych krajów Europy i świata).

4. Osiągnięcia w zakresie gry na instrumentach muzycznych

Uczeń:

- 1) gra zadane przez nauczyciela i własne schematy rytmiczne,
- 2) wykonuje tematy rytmiczne wybranych, znanych utworów muzycznych (ludowych, popularnych, dziecięcych, klasycznych, wokalnych, instrumentalnych, polskich i zagranicznych) z użyciem instrumentów perkusyjnych,
- 3) realizuje schematy i tematy rytmiczne, eksperymentuje przy użyciu np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę,
- 4) wykonuje instrumenty m.in. z materiałów naturalnych i innych oraz wykorzystuje tak

- powstałe instrumenty do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych, organizacji koncertów i przedstawień teatralnych,
- 5) wykonuje akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda),
 - 6) eksperymentuje i poszukuje dźwięków, fragmentów znanych melodii przy użyciu np. dzwonków, ksylofonu, fletu podłużnego, flażoletu – flecika polskiego,
 - 7) gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych, do wyboru: na dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.

5. Osiągnięcia w zakresie znajomości form zapisu dźwięku

Uczeń:

- 1) wyjaśnia różne formy zapisu dźwięków, muzyki, np. nagranie przy pomocy komputera, dyktafonu, telefonu, czy zapis przy pomocy notacji muzycznej,
- 2) zapisuje w zabawie z instrumentami perkusyjnymi dźwięki np. poprzez układ piktogramów, klocek rytmicznych, kolorów, liczb, czy obrazków; szyfruje, koduje, wykorzystuje utworzony zapis w zabawie,
- 3) korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie: dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.

IX. Wychowanie fizyczne

1. Osiągnięcia w zakresie utrzymania higieny osobistej i zdrowia

Uczeń:

- 1) utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi po ich zakończeniu; wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie,
- 2) dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu,
- 3) wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia,
- 4) przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu,
- 5) ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń,
- 6) uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu.

2. Osiągnięcia w zakresie sprawności motorycznych

Uczeń:

- 1) przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jedno nogę, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty,
- 2) pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega z wysokim unoszeniem kolan, biega w połączeniu ze skokiem, przenoszeniem przyborów np. piłki, pałeczki, z rzutem do celu ruchomego i nieruchomego, bieg w różnym tempie, realizuje marszobiegi,
- 3) rzuca i podaje jednorącz, w miejscu i ruchu, oburącz do przodu, znad głowy, piłką małą i dużą, rzuca małymi przyborami na odległość i do celu, skacze jedno nogę i obunóż ze zmianą tempa, kierunku, pozycji ciała, skacze w dowolnym sposobem, skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki zawrotny przezławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze,
- 4) wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:
 - a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,
 - b) czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,
 - c) wspinanie się,

- d) mocowanie w pozycjach niskich i wysokich,
- e) podnoszenie i przenoszenie przyborów,
- 5) wykonuje przewrót w przód z przysiadu podpartego,
- 6) wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem np. na ławeczce gimnastycznej,
- 7) samodzielnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wadom postawy.

3. Osiągnięcia w zakresie różnych form rekreacyjno-sportowych

Uczeń:

- 1) organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez,
- 2) zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej koleżanek i kolegów – uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej, gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu,
- 3) respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa,
- 4) uczestniczy w zabawach i grach zespołowych, z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek,
- 5) wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych: rzuty chwytu ringo, podania piłki do partnera jednorącz i oburącz w miejscu lub w ruchu, odbicia piłki, kozłowanie w miejscu i w ruchu, podania piłki w miejscu i w ruchu, prowadzenie piłki, strzał do celu,
- 6) układa zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy, ma świadomość, iż sukces w takiej zabawie odnosi się dzięki sprawności, zaradności i współdziałaniu,
- 7) jeździ na dostępnym sprzęcie sportowym, np. hulajnodze, rolkach, rowerze, sankach, łyżwach.

X. Edukacja językowa – język obcy nowożytny

1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

- 1) ja i moi bliscy (rodzina, przyjaciele),
- 2) moje miejsce zamieszkania (mój dom, moja miejscowość),
- 3) moja szkoła,
- 4) popularne zawody,
- 5) mój dzień, moje zabawy,
- 6) jedzenie,
- 7) sklep,
- 8) mój czas wolny i wakacje,
- 9) święta i tradycje, mój kraj,
- 10) sport,
- 11) moje samopoczucie,
- 12) przyroda wokół mnie,
- 13) świat baśni i wyobraźni.

2. Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka:

- 1) reaguje na polecenia,
- 2) rozumie sens krótkich wypowiedzi, opowiadań, bajek i historyjek oraz prostych piosenek i wierszyków, szczególnie gdy są wspierane, np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami, dodatkowymi dźwiękami,

- 3) znajduje w wypowiedzi określone informacje.

3. Uczeń rozumie wyrazy oraz jedno- lub kilkuzdaniowe, bardzo proste wypowiedzi pisemne (np. historyjki obrazkowe z tekstem, opowiadania):

- 1) rozumie ogólny sens tekstu, szczególnie gdy jest wspierany obrazem lub dźwiękiem,
- 2) znajduje w wypowiedzi określone informacje.

4. W zakresie wypowiedzi ustnych uczeń:

- 1) powtarza wyrazy i proste zdania,
- 2) tworzy bardzo proste i krótkie wypowiedzi według wzoru, np. nazywa obiekty z otoczenia i opisuje je, nazywa czynności,
- 3) recytuje wiersze, rymowanki, odgrywa dialogi, śpiewa piosenki – samodzielnie lub w grupie np. w realizacji małych form teatralnych,
- 4) używa poznanych wyrazów i zwrotów podczas zabawy.

5. W zakresie wypowiedzi pisemnych uczeń:

- 1) przepisuje wyrazy i proste zdania,
- 2) pisze pojedyncze wyrazy i zwroty,
- 3) pisze bardzo proste i krótkie zdania według wzoru i samodzielnie.

6. W zakresie reagowania uczeń:

- 1) reaguje werbalnie i niewerbalnie na polecenia,
- 2) przedstawia siebie i inne osoby – mówi np. jak się nazywa, ile ma lat, skąd pochodzi, co potrafi robić,
- 3) zadaje pytania i udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów,
- 4) stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe (np. wita się i żegna, dziękuje, prosi, przeprasza),
- 5) wyraża swoje upodobania.

7. W zakresie przetwarzania tekstu uczeń:

- 1) nazywa w języku obcym nowożytnym np. osoby, zwierzęta, przedmioty, czynności – z najbliższego otoczenia oraz przedstawione w materiałach wizualnych i audiowizualnych.

8. Uczeń:

- 1) wie, że ludzie posługują się różnymi językami i aby się z nimi porozumieć, warto nauczyć się ich języka,
 - 2) posiada podstawowe informacje o krajach, w których ludzie posługują się danym językiem obcym,
 - 3) potrafi określić, czego się nauczył,
 - 4) wie, w jaki sposób może samodzielnie pracować nad językiem (np. przez oglądanie bajek w języku obcym nowożytnym, korzystanie ze słowników obrazkowych i gier edukacyjnych),
 - 5) współpracuje z rówieśnikami w trakcie nauki,
 - 6) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, np. ze słowników obrazkowych, książeczek,
 - 5) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.
-

ELEMENTY PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA:

I. Cele oceniania w edukacji wczesnoszkolnej:

1. Wspieranie szkolnego rozwoju uczniów poprzez dostarczanie rzetelnej informacji o ich szkolnych osiągnięciach.
2. Poznanie uczniów i respektowanie indywidualnej drogi ich rozwoju.
3. Informowanie uczniów i ich rodziców o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych i zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie.
4. Doskonalenie procesu uczenia się poprzez różnicowanie nauczania w zależności od indywidualnego rytmu zdobywania wiadomości i umiejętności.
5. Motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu.

II. Narzędzia oceniania umiejętności uczniów i sposoby dokumentowania ich osiągnięć

1. Narzędzia oceniania w edukacji wczesnoszkolnej:

- 1) wypowiedzi ustne
 - a) swobodne wypowiedzi na określony temat
 - b) opowiadanie ustne na podstawie treści przeczytanych czytanek i lektur
- 2) wypowiedzi pisemne:
 - a) prace pisemne:
 - zdania (z uwzględnieniem rodzajów zdań)
 - kilkuzdaniowa ciągła wypowiedź pisemna na określony temat
 - opowiadanie
 - opis – osoby, przedmiotu, elementu świata przyrody na podstawie własnych obserwacji lub lektury
 - życzenie
 - zaproszenie
 - ogłoszenie
 - zawiadomienie
 - podziękowanie
 - list
 - kartka pocztowa
 - notatka
 - sprawozdanie
 - b) pisanie z pamięci i pisanie ze słuchu (dyktanda)
 - c) sprawdziany wiadomości i sprawdziany umiejętności
 - d) testy

- e) kartkówki
- 3) prace domowe
- 4) zeszyty ucznia
- 5) zeszyty ćwiczeń
- 6) aktywność na lekcjach
- 7) działalność artystyczna:
 - a) wytwory pracy ucznia na edukacji plastycznej
 - b) wytwory pracy ucznia na edukacji technicznej
 - c) śpiew zespołowy i indywidualny
 - d) improwizacja ruchowa do muzyki
 - e) rytmika i rytmizacja
 - f) taniec
 - g) gra na instrumentach muzycznych
 - h) muzykowanie – tworzenie akompaniamentu (np. perkusyjnego) do poznanych piosenek
- 8) działalność ruchowa:
 - a) udział w zajęciach ruchowych
 - b) udział w gimnastyce
 - c) udział w zabawach ruchowych
 - d) udział w grach sportowych (zespołowych)
 - e) dbanie o bezpieczeństwo własne i innych
- 9) działalność informatyczna:
 - a) posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi,
 - b) wykorzystanie aplikacji komputerowych
 - c) programowanie
 - d) rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych
 - e) wykorzystanie narzędzi multimedialnych
- 10) działalność społeczna
- 11) udział w konkursach przedmiotowych, artystycznych i sportowych
- 12) bieżąca obserwacja ucznia
- 13) bieżące ocenianie ucznia.

Ocenę opisową w edukacji wczesnoszkolnej redaguje się na podstawie informacji zgromadzonych za pomocą **ww.narzędzi oceniania**.

2. Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów

Bieżącą ocenę ucznia nauczyciel dokumentuje dokonując zapisów:

- a) w elektronicznym dzienniku lekcyjnym
- b) w zeszytach i ćwiczeniach uczniów
- c) w sprawdzianach, testach, kartkówkach, dyktandach uczniów.

III. Ocenianie bieżącej umiejętności uczniów w edukacji wczesnoszkolnej

1. Formy oceniania bieżącego umiejętności uczniów

Przy ocenianiu bieżącym w edukacji wczesnoszkolnej stosuje się:

- a) Pochwały ustne
- b) Symbole cyfrowe: 1,2,3,4,5,6
- c) Znaki: +(plus) i – (minus)
- d) Symbole literowe:
 - nb – nieobecny
 - zw – zwolniony
 - us – usprawiedliwiony
 - np – nieprzygotowany
 - bz – brak zadania

Symbole cyfrowe odpowiadają następującym nazwom ocen:

- ocena celująca (cel) – 6
- ocena bardzo dobra (bdb) – 5
- ocena dobra (db) – 4
- ocena dostateczna (dst) – 3
- ocena dopuszczająca (dop) – 2
- ocena niedostateczna (ndst) – 1

2. Kryteria oceniania bieżącego za pomocą ocen cyfrowych z poszczególnych edukacji

Poziom osiągnięć ucznia oceniany jest za pomocą przyjętych ocen cyfrowych, zgodnie z ustalonymi kryteriami oceny bieżącej:

- dla klas I - załącznik nr 1 (Kryteria oceniana w klasie I)
- dla klas II - załącznik nr 2 (Kryteria oceniana w klasie II)
- dla klas III – załącznik nr 3 (Kryteria oceniana w klasie III)

IV. Ocenianie bieżące uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się lub deficytami rozwojowymi

1. Kryteria oceniania bieżącego umiejętności uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się lub deficytami rozwojowymi za pomocą ocen cyfrowych z poszczególnych edukacji

Poziom osiągnięć ucznia oceniany jest za pomocą przyjętych ocen cyfrowych, zgodnie z ustalonymi kryteriami oceny bieżącej:

- dla klas I - załącznik nr 4 (Kryteria oceniania dzieci z deficytami w klasie I)
- dla klas II - załącznik nr 5 (Kryteria oceniania dzieci z deficytami w klasie II)
- dla klas III – załącznik nr 6 (Kryteria oceniania dzieci z deficytami w klasie III)

2. **Dodatkowe kryteria brane pod uwagę przy ocenianiu bieżącym uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się lub deficytami rozwojowymi:**

- przygotowanie ucznia do zajęć
- samopoczucie ucznia w danym dniu
- zaangażowanie ucznia
- motywacja do pracy
- włożony wysiłek przy wykonywaniu zadań
- systematyczność pracy
- właściwa postawa podczas współpracy z nauczycielem w osiągnięciu celów edukacyjnych i wychowawczych
- umiejętność korzystania z różnorodnych środków dydaktycznych
- umiejętność współdziałania w grupie.

3. **Co nie podlega ocenianiu:**

1) **U uczniów z zaburzeniami ruchowymi i manualnymi** ocenie nie podlega:

- poziom graficzny pisma
- estetyka wykonania prac
- poprawność rysowania figur geometrycznych i mierzenia.

2) **U uczniów z upośledzeniem umysłowym** ocenie nie podlega:

- wypowiedzianie się zdaniami złożonymi
- błędy w wypowiedziach ustnych i pisemnych spowodowane wadą wymowy
- precyzja i motoryka ruchów
- tempo i płynność czytania
- rozumienie samodzielnie czytanych dłuższych tekstów
- samodzielne rozwiązywanie arytmetycznych zadań złożonych.

3) **U uczniów z mózgowym porażeniem dziecięcym** ocenie nie podlega:

- strona graficzna prac i zeszytów
- błędy w pisaniu i wypowiedzianiu się spowodowane wadą wymowy
- poprawność rysowania figur geometrycznych i mierzenia
- mylenie liter, cyfr i wyrazów graficznie podobnych.

4) **U uczniów niedowidzących** ocenie nie podlega:

- poziom graficzny pisma
- mylenie liter i cyfr podobnych
- przestawianie i opuszczanie liter
- estetyka wykonania prac
- błędy ortograficzne wynikające z zaburzonej percepcji wzrokowej
- poprawność rysowania figur geometrycznych i ich mierzenia.

5) **U uczniów niedosłyszących** ocenie nie podlega:

- intonacja i rozumienie czytanych treści
- błędy w wypowiedziach ustnych i pisemnych nie związane ze znajomością zasad ortograficznych.

V. Bieżąca obserwacja i ocena zachowania ucznia

1. Kryteria ocen z zachowania ucznia klas I- III z uwzględnieniem sfer: emocjonalnej i społecznej

Zachowanie uczniów oceniane jest zgodnie z ustalonymi kryteriami:

Zachowanie	Uczeń	Sfery rozwoju: emocjonalna i społeczna
6	<p>Jest zawsze punktualny. Zawsze przygotowany do zajęć, z dodatkowymi pomocami dydaktycznymi. Podejmuje zadania dodatkowe. Chętnie, godnie, z sukcesami reprezentuje klasę i szkołę podczas różnorodnych konkursów przedmiotowych, artystycznych, sportowych. Nie opuszcza zajęć szkolnych, a sporadyczne nieobecności ma zawsze usprawiedliwione, zaś związane z nimi braki zawsze uzupełnione. Zwraca się kulturalnie i taktownie do osób dorosłych i rówieśników. Jest uprzejmy i koleżeński. Na co dzień używa form grzecznościowych. Nigdy nie przeszkadza innym w pracy. Wyjątkowo łatwo nawiązuje kontakty z rówieśnikami i zawsze zgodnie współpracuje. Zawsze szanuje i rozumie emocje innych, rozpoznaje swoje emocje, rozumie je, wyraża w sposób akceptowany przez innych, potrafi panować nad nimi. Zawsze podporządkowuje się poleceniom nauczycieli. Chętnie i aktywnie uczestniczy w życiu klasy i szkoły. Wzorowo zachowuje się podczas wycieczek, wyjść, uroczystości i zajęć szkolnych. Zawsze dba i szanuje mienie własne, cudze i szkolne. Zawsze utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy. Zawsze przestrzega zasad bezpieczeństwa.</p>	<p>sfera emocjonalna (emocjonalny obszar rozwoju) 5-6 pkt.- powyżej oczekiwań wyrażenia oceniające</p> <ul style="list-style-type: none">- zawsze rozpoznaje i rozumie emocje i uczucia innych osób- zawsze odczuwa potrzebę tworzenia relacji z innymi osobami- świadomie przeżywa emocje i zawsze potrafi panować nad nimi i wyraża je w sposób umożliwiający współdziałanie w grupie oraz adaptację w nowej grupie <p>sfera społeczna (społeczny obszar rozwoju) 5,6 pkt.- powyżej oczekiwań wyrażenia oceniające</p> <ul style="list-style-type: none">-zawsze szanuje poglądy innych, a równocześnie umie zaprezentować swoje-zawsze potrafi radzić sobie w trudnych sytuacjach, i rozwiązywać konflikty zaistniałe w grupie-zawsze z wysoką kulturą odnosi się do innych, używa zwrotów grzecznościowych-zawsze nawiązuje pozytywne kontakty z innymi, zwraca się kulturalnie do kolegów i osób dorosłych-chętnie i zgodnie włącza się do różnych form zajęć proponowanych przez kolegów i nauczyciela-zawsze potrafi zgodnie pracować w grupie-zawsze pracuje samodzielnie,

5	<p>Jest punktualny. Ma usprawiedliwione wszystkie nieobecności i uzupełnia braki z nimi związane. Jest zawsze przygotowany do zajęć. Chętnie i godnie reprezentuje klasę i szkołę podczas różnorodnych konkursów przedmiotowych, artystycznych, sportowych. Najczęściej zwraca się kulturalnie i taktownie do osób dorosłych i rówieśników. Jest uprzejmy i koleżeński. Na co dzień używa form grzecznościowych. Nie przeszkadza innym w pracy. Łatwo nawiązuje kontakty z rówieśnikami i zawsze zgodnie współpracuje. Szanuje i rozumie emocje innych, rozpoznaje swoje emocje, rozumie je, wyraża w sposób akceptowany przez innych, potrafi panować nad nimi. Podporządkowuje się poleceniom nauczycieli. Chętnie uczestniczy w życiu klasy i szkoły. Bez zastrzeżeń zachowuje się podczas wycieczek, wyjść, uroczystości i zajęć szkolnych. Dbą i szanuje mienie własne, cudze i szkolne. Utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy. Stara się przestrzegać zasad bezpieczeństwa.</p>	<p>w dobrym tempie, bardzo starannie i dokładnie -zawsze potrafi zaplanować ile czasu potrzebuje na wykonanie zadania, ile na odpoczynek -zawsze jest bardzo dobrze zorganizowany podczas nauki, przygotowuje dodatkowe materiały z różnych źródeł -zawsze właściwie zachowuje się w miejscach publicznych -zawsze organizuje zabawy w bezpiecznych miejscach -zawsze potrafi zachować się bezpiecznie podczas wyjść i na wycieczkach, dba o bezpieczeństwo swoje i innych -zawsze włącza się aktywnie do różnych form zajęć proponowanych przez kolegów i nauczyciela, buduje dobre relacje z innymi -zawsze nawiązuje pozytywne kontakty z innymi, identyfikuje się z grupą -zawsze rozumie, że należy do grupy i nazywa osoby pełniące w niej różne role -zawsze przestrzega zasad obowiązujących w grupie -zawsze aktywnie uczestniczy w zajęciach grupy -zawsze potrafi przyjąć powierzone przez grupę zadania i w miarę możliwości je wykonać</p>
4	<p>Czasami spóźnia się na zajęcia. Jego nieobecności są usprawiedliwione. Zazwyczaj jest dobrze przygotowany do zajęć. Zazwyczaj zwraca się kulturalnie i taktownie do osób dorosłych i rówieśników. Najczęściej na co dzień używa form grzecznościowych. Jest zazwyczaj koleżeński, uczynny. Czasami przeszkadza innym w pracy. Zazwyczaj łatwo nawiązuje kontakty z rówieśnikami i umie zgodnie współpracować. Najczęściej rozumie emocje innych, rozpoznaje swoje emocje, rozumie je, wyraża w sposób akceptowany przez innych, potrafi panować nad nimi. Najczęściej rozwiązuje konflikty z rówieśnikami. Najczęściej podporządkowuje się poleceniom nauczycieli. Uczestniczy w życiu klasy i szkoły. Nie sprawia większych trudności wychowawczych podczas wycieczek, wyjść i zajęć szkolnych.</p>	<p>sfera emocjonalna (emocjonalny obszar rozwoju) 3, 4 pkt. - zgodnie z oczekiwaniami wyrażenia oceniające</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje i rozumie emocje i uczucia innych osób - odczuwa potrzebę tworzenia relacji z innymi osobami - świadomie przeżywa emocje i potrafi panować nad nimi i wyraża je w sposób umożliwiający współdziałanie w grupie oraz adaptację w nowej grupie <p>sfera społeczna (społeczny obszar rozwoju) 3,4 pkt. - zgodnie z oczekiwaniami wyrażenia oceniające</p> <ul style="list-style-type: none"> - zawsze kulturalnie odnosi się do innych, używa zwrotów

3	<p>Zwykle dba i szanuje mienie własne, cudze i szkolne. Zwykle utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy. Zdarza mu się nie przestrzegać zasad bezpieczeństwa, ale poprawia swoje zachowanie po zwróceniu uwagi przez nauczyciela.</p>	<p>grzecznościowych - nawiązuje pozytywne kontakty z innymi, zwraca się kulturalnie do kolegów i osób dorosłych-szanuje poglądy innych, a równocześnie umie zaprezentować swoje - potrafi radzić sobie w trudnych sytuacjach, i rozwiązywać konflikty zaistniałe w grupie - zgodnie włącza się do różnych form zajęć proponowanych przez kolegów i nauczyciela</p>
	<p>Spóźnia się na zajęcia. Jego nieobecności są często nieusprawiedliwione. Często jest nieprzygotowany do zajęć. Niegrzecznie i nietaktownie zwraca się do dorosłych osób i rówieśników, nie używa zwrotów grzecznościowych. Miewa trudności z prawidłowym nawiązywaniem kontaktów i nie zawsze zgodnie współpracuje. Nie zawsze szanuje i rozumie emocje innych. Nie zawsze rozpoznaje swoje emocje, rozumie i wyraża je w sposób akceptowany przez innych oraz potrafi panować nad nimi. Nie zawsze podporządkowuje się poleceniom nauczycieli. Niechętnie uczestniczy w życiu klasy i szkoły. Sprawia kłopoty wychowawcze podczas wyjść, wycieczek i zajęć szkolnych. Czasami niszczy i nie szanuje mienia własnego, cudzego i szkolnego. Nie utrzymuje ładu i porządku w miejscu pracy. Zdarza mu się nie przestrzegać zasad bezpieczeństwa.</p>	<p>- potrafi zgodnie pracować w grupie - pracuje samodzielnie, w dobrym tempie, bardzo starannie i dokładnie - potrafi zaplanować ile czasu potrzebuje na wykonanie zadania, ile na odpoczynek - jest bardzo dobrze zorganizowany podczas nauki, przygotowuje dodatkowe materiały z różnych źródeł - właściwie zachowuje się w miejscach publicznych - organizuje zabawy w bezpiecznych miejscach - potrafi zachować się bezpiecznie podczas wyjść i na wycieczkach, dba o bezpieczeństwo swoje i innych - włącza się aktywnie do różnych form zajęć proponowanych przez kolegów i nauczyciela, buduje dobre relacje z innymi - nawiązuje pozytywne kontakty z innymi, identyfikuje się z grupą - rozumie, że należy do grupy i nazywa osoby pełniące w niej różne role - <u>przestrzega zasad obowiązujących w grupie</u> - aktywnie uczestniczy w zajęciach grupy - potrafi przyjąć powierzone przez grupę zadania i w miarę możliwości je wykonać</p>

2	<p>Nagminnie spóźnia się na zajęcia. Jego nieobecności są nieusprawiedliwione. Bardzo często jest nieprzygotowany do zajęć. Uczeń niegrzecznie i nietaktownie zwraca się do dorosłych osób i rówieśników. Często żywa niecenzuralnego słownictwa. Ma trudności z prawidłowym nawiązaniem kontaktów. Często jest niekulturalny, nieuprzejmy, konfliktowy. Najczęściej ma problem ze zrozumieniem emocji innych, rozpoznawaniem swoich i wyrażaniem ich w sposób akceptowany przez innych. Nie potrafi panować nad swoimi emocjami. Najczęściej nie podporządkowuje się poleceniom nauczycieli. Niechętnie uczestniczy w życiu klasy i szkoły. Sprawia kłopoty wychowawcze podczas wyjść, wycieczek i zajęć szkolnych. Nie szanuje mienia własnego, cudzego i szkolnego. Nie utrzymuje ładu i porządku w miejscu pracy. Nie przestrzega zasad bezpieczeństwa.</p>	<p>sfera emocjonalna (emocjonalny obszar rozwoju) 1, 2 pkt. - poniżej oczekiwań wrażenia oceniające</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma trudności z rozpoznaniem i rozumieniem swoich emocji i uczuć - ma trudności z rozpoznaniem i rozumieniem emocji i uczuć innych osób - nie odczuwa potrzeby tworzenia relacji z innymi osobami - ma trudności z wyrażeniem swoich emocji i uczuć przy pomocy prostej wypowiedzi ustnej lub pisemnej - ma trudności z przeżywaniem emocji i nie zawsze potrafi panować nad nimi - ma trudności z odczuwaniem więzi uczuciowych i nie zawsze ma potrzebę jej budowania - ma trudności z uświadomieniem sobie uczuć przeżywanych przez inne osoby z jednoczesną próbą zrozumienia, dlatego one ... - ma trudności ze zrozumieniem odczuć zwierząt, nie zawsze potrafi wyrazić te stany
1	<p>Nagminnie spóźnia się na zajęcia. Jego nieobecności są nieusprawiedliwione. Najczęściej jest nieprzygotowany do zajęć. Niegrzecznie i nietaktownie zwraca się do dorosłych osób i rówieśników. Używa niecenzuralnego słownictwa, jest konfliktowy. Nie szanuje i nie rozumie emocji innych. Nie panuje nad swoimi negatywnymi emocjami. Nie potrafi nawiązywać prawidłowych kontaktów z rówieśnikami. Nie podporządkowuje się poleceniom nauczycieli. Nie uczestniczy w życiu klasy i szkoły. Sprawia duże kłopoty wychowawcze podczas wyjść, wycieczek i zajęć szkolnych. Nie szanuje mienia własnego, cudzego i szkolnego. Nie utrzymuje ładu i porządku w miejscu pracy. Nie przestrzega zasad bezpieczeństwa.</p>	<p>sfera społeczna (społeczny obszar rozwoju) 1,2 pkt. – poniżej oczekiwań wrażenia oceniające</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega tylko swoje potrzeby i narzuca je innym - często z jej/jego powodu dochodzi do konfliktów w grupie - niegrzecznie odnosi się do kolegów i osób dorosłych - obraża inne dzieci i wzbudza gniew, zdarza się, że łamie reguły zachowania - często wywołuje konflikty i nie reaguje na polecenia osób dorosłych - niechętnie współpracuje z innymi rówieśnikami - na wykonanie pracy potrzebuje więcej czasu niż inne dzieci - nie potrafi zaplanować odpowiedniej ilości czasu na wykonanie zadania - nie jest zainteresowana/y nauką i często zapomina o przygotowaniu się do zajęć - niewłaściwie zachowuje się w miejscach publicznych - stwarza niebezpieczne sytuacje w czasie zabaw - niewłaściwie zachowuje się podczas wyjść i wycieczek, swoim zachowaniem stwarza zagrożenie dla siebie i innych - jest nieświadomy zagrożeń

		<p>związanych z komunikacją za pomocą Internetu, nie zachowuje się zgodnie z zasadami</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie jest świadom y/a swojego złego zachowania - nie jest świadom y/a swojego złego zachowania w kontekście wartości uznanych przez środowisko lokalne i narodowe - zachowuje się biernie i niechętnie nawiązuje kontakty z rówieśnikami i osobami dorosłymi, nie potrafi zbudować dobrych relacji - nie potrafi samodzielnie nazywać poznanych wartości - nie potrafi oceniać zachowań innych osób - źle się czuje w grupie, nie identyfikuje się z nią - nie rozumie struktury grupy z którą przebywa - zna zasady obowiązujące w grupie, ale ich nie respektuje - nie przyjmuje krytyki swojego zachowania
--	--	--

Ocenę ustala nauczyciel - wychowawca uwzględniając :

- opinię innych nauczycieli ucznia,
- opinię nie dydaktycznych pracowników szkoły,
- opinię kolegów i koleżanek,

VI. Ocenianie śródroczne i roczne w edukacji wczesnoszkolnej

1. Ocena opisowa w edukacji wczesnoszkolnej pełni różnorodne funkcje:

- 1) **funkcja informacyjna** przekazuje informacje:
 - co dziecko zna, umie, rozumie
 - co już opanowało
 - jakie umiejętności zdobyło
 - co potrafi
 - jaki jest wkład jego pracy
 - jakie jest tempo jego pracy
- 2) **funkcja korekcyjna** daje odpowiedzi na pytania:
 - co robi dobrze, a co musi poprawić, zmienić, udoskonalić
 - nad czym musi jeszcze popracować
 - jaki efekt osiągnęło
- 3) **funkcja diagnostyczna** daje odpowiedzi na pytania:
 - jak daleko w rozwoju jest uczeń względem wymagań programowych z uwzględnieniem jego możliwości
 - czy dokonały się zmiany w samym dziecku
 - jakie jest tempo i dynamika tych zmian
- 4) **funkcja motywacyjna** ma za zadanie:

- zmotywować do dalszej pracy
- zmotywować do większego wysiłku
- zachęcić do samooceny
- umocnić wiarę we własne możliwości.

Funkcje te są powiązane z procesem kształcenia i wspomaganiami dziecka we wszechstronnym rozwoju na miarę jego możliwości.

2. Ocena opisowa dostarcza rzetelnej, szczegółowej informacji:

1) uczniowi na temat:

- efektów jego szkolnej pracy
- efektów jego aktywności
- wskazówek, jak pokonać napotkane trudności
- wskazówek, jak zmotywować się do dalszego wysiłku

2) rodzicom na temat:

- postępów dziecka w nauce,
- pojawiających się trudności i jak je przezwyciężyć
- kolejnych działań na rzecz jego dalszego, prawidłowego rozwoju

3) nauczycielowi na temat:

- na jakim poziomie rozwoju znajduje się uczeń w danym momencie edukacji
- czy stosowany przez nauczyciela system pracy (metody i formy pracy) z uczniem jest efektywny.